

TYGODNIK SUWALSKI

NR 44(418) ROK IX

4 LISTOPADA 1998 R.

CENA 80 GR

tylko
jedno drzewo
STR. 2

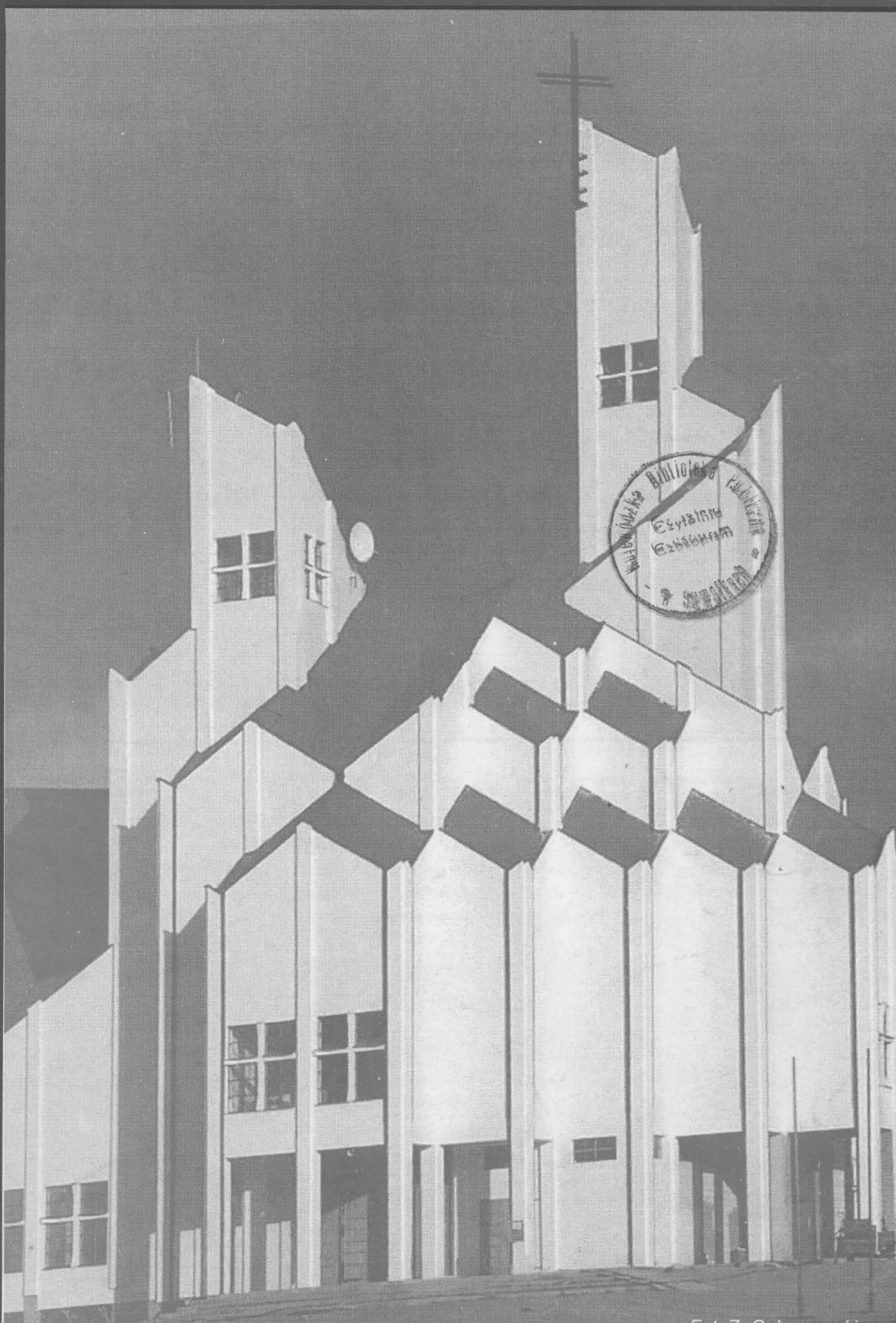
REFORMA
CZY MANOWCE?
STR. 6

W SPOKOJU
I GODNOŚCI
STR. 9

SUWAŁKOM
POTRZEBNY JEST
SUKCES
STR. 15

ZAURÓCZENIE PRZYRODĄ

„Zaurócenie” to tytuł najnowszej wystawy Jadwigi Błaszczyk-Jurkonis. Można ją oglądać w Cafe Bar „Jaćwing”. Prezentowane na niej obrazy są, jak mówi ich autorka, zainspirowane przyrodą, szczególnie pejzażem Suwalszczyzny.

Podczas wernisażu otwierającego wystawę Jadwiga Błaszczyk-Jurkonis recytowała również swoje wiersze. Wkrótce tomik jej poezji ukaże się nakładem wydawnictwa „Hańcza”. Wiersze, podobnie jak i jej obrazy, są ściśle związane z przyrodą. To poetyckie wspomnienia z odkrywania najpiękniejszych zakątków naszego regionu.

(aw)

TYLKO JEDNO DRZEWO

Silny wiatr, który w ubiegłym tygodniu nawiedził Suwałki, wyrządził w naszym mieście tylko jedną, ale za to dotkliwą szkodę - złamał w parku im. Konstytucji 3 Maja ponadstuletni klon. Drzewo było wpisane do rejestru zabytków przyrody jako jedno z 277 w województwie suwalskim. Klon miał 24 m wysokości, 16-metrową koronę i pień o średnicy 110 cm. Upadając, „przy okazji” zniszczył rosnący w pobliżu znacznie młodszy jesion oraz płot otaczający plac budowy muszli koncertowej. Natomiast ocierając się o tymczasowy barak budowlany, nastraszył znajdującego się w pobliżu dozorcę.

Jak poinformowało w piątek biuro Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody, innych zniszczeń zabytkowego drzewostanu na terenie województwa nie zgłoszono.

Tekst i foto: (zg) wali,

juz
in

ŚWIĘTO ZMARŁYCH

ZEBRANE Z TYGODNIA

★ 27 października w Mariampolu na Litwie obradowała Rada Euroregionu Niemen. Spotkanie było poświęcone przyjęciu województwa białostockiego do Euroregionu oraz

przyszłorocznym zamierzeniom.

Zdecydowano, że jeszcze w grudniu tego roku strona polska zorganizuje olimpiadę sportową szkół podstawowych

i średnich, natomiast w kwietniu 1999 r. strona litewska przygotuje turniej szachowy oraz opracuje atlas kultury Euroregionu i rozpowszechni informacje o Euroregionie w Internecie. Białorusini natomiast zajmą się zorganizowaniem forum gospodarczo-ekologicznego.

★ Tadeusz Dawidejt, autor powieści „Mała kronika pruska”, otrzymał nagrodę Stowarzyszenia Literackiego w Suwałkach za najwybitniejsze osiągnięcia literackie minionego roku. Nagroda została wręczona podczas VI Jesiennych Dni Literatury w Gołdapi.

★ Podlaska Kasa Chorych w 1999 roku będzie dysponowała 637 mln złotych. Pieniądze te mają wystarczyć na pokrycie kosztów leczenia mieszkańców województwa.

★ Przez dwa dni (13 - 14 października) odbywały się w Suwałkach szkolenia dla pracowników służby zdrowia oraz dyrektorów placówek medycznych. Omawiano zasady zawierania kontraktów między Podlaską Kasą Chorych a jednostkami służby zdrowia.

★ Od 23 października numery telefonów w naszym województwie zostały zmienione z sześciocyfrowych na siedmiocyfrowe. Dzwoniąc do Suwałk lub Sejna należy przed starym numerem wykręcić piątkę.

★ Wystawę malarstwa Andrzeja Strumiłły można oglądać w warszawskiej „Zachęcie”. Została ona zorganizowana z okazji 70. urodzin oraz 50-lecia pracy twórczej artysty.

(aw)

★ Wiadomości o zmniejszonych zyskach Fabryki Mebli „Forte”, spowodowanych m.in. kryzysem w Rosji, wywołały falę niepokoju wśród pracowników. Również w Suwałkach, w związku z nakazem wykorzystania w listopadzie zaległych urlopów, rozeszły się pogłoski o zwolnieniu nawet 150 pracowników. Rzecznik prasowy zakładów z Ostrowi Mazowieckiej zdecydowanie temu zaprzeczył. Zarząd nie planuje żadnych wię-

szych zwolnień. Będzie tzw. naturalna fluktuacja.

★ Polsko-Litewska Izba Gospodarcza po targach w Kownie i Tallinie szykuje w pierwszych dniach grudnia Jarmark Gwiazdkowy. Do Suwałk przyjedzie ponad sto firm oferujących towary spożywcze, zabawki, prezenty. Należy mieć nadzieję, że ceny nie będą wyższe niż w sklepach.

★ Związek Nauczycielstwa Polskiego opublikował wyniki referendum przeprowadzonego w związku z planowaną reformą oświaty. Wypowiedziało się 1015 nauczycieli. Jedynie na pytanie *Czy jesteś za reformą programową szkół?* zdecydowana większość odpowiedziała pozytywnie. Natomiast była przeciwna *wyłączeniu nauczania z państwowej sfery budżetowej* i różnicowaniu szczebli awansu zawodowego w formule zaproponowanej przez ministerstwo. Nauczyciele obawiają się również masowych zwolnień w związku z wprowadzaniem gimnazjów oraz nie dopracowanych i niejasnych przepisów nowej ustawy. Nad wszystkim góruje pytanie, czy na reformę będą pieniądze.

★ Policja zapowiada, że w zespole ds. kontaktów społecznych i profilaktyki będzie można znakować tajnopisem cenne przedmioty - sprzęt elektroniczny, biżuterię, dzieła sztuki. Oznaczenia będą widoczne tylko w świetle ultrafioletowym. Znakomicie ułatwi to, w wypadku kradzieży, odnalezienie właściciela. Do 15 listopada zostaną podane miejsca, gdzie będzie można skorzystać z propozycji.

★ Krzysztof Grabowski i Stefan Maciejewski wydali album-przewodnik o Wigrach. Tekst, utrzymany w konwencji gawędy, jest ilustrowany zdjęciami Krzysztofa Grabowskiego.

★ Sąd Wojewódzki przed likwidacją dostał pieniądze na sprzęt komputerowy. Jego zakup znakomicie ułatwi i przyspieszy pracę poszczególnych wydziałów.

(mas)

KRONIKA POLICYJNA

W okresie od 23 do 29 października na terenie naszego województwa zanotowano utonięcie, 6 rozbojów, 88 włamań, 41 kradzieży (w tym 11 samochodów), 10 przestępstw gospodarczych i 1 narkotykowe. W 12 wypadkach drogowych jedna osoba zginęła, a 12 zostało rannych.

gorącym uczynku popełniania przestępstwa policja zatrzymała 39 sprawców, z czego 12 w Suwałkach.

Włamania

Nocą z 23 na 24 października nieznani sprawcy dostali się do sklepu fotograficznego w domu handlowym „Arkadia”. Łupem złodziei padło 10 aparatów telefonicznych firmy Panasonic oraz 10 aparatów fotograficznych Canon i Nikon. Straty oszacowano na ok. 7 tys. zł.

Natomiast z 28 na 29 października ze sklepu przy ul. Minkiewicza ukradziono 8 telewizorów, 6 odkurzaczy, 5 miniwież stereo, 4 kuchenki mikrofalowe, 4 maszyny do szycia oraz radiomagnetofon. Wartość skradzionych przedmiotów przekroczyła 25 tys. zł.

Następnej nocy okradziono sklep przy ul. Noniewiczza. Włamywacze wynieśli odzież na sumę ok. 13 tys. zł.

Zniszczenia w szkołach

Nocą z 25 na 26 października nieznani sprawcy wybili 13 szyb w Szkole Podstawowej nr 5 przy ul. Klonowej. Natomiast następnego dnia zniszczone zostały drzwi do toalety oraz armatura sanitarna w Szkole Podstawowej nr 4 przy ul. Wojska Polskiego.

Kradzież w Urzędzie Miasta

W dniu 28 października w godz. 11.00 - 12.00 nieznany sprawca skorzystał z chwilowej nieobecności urzędników i po wyłamaniu zamka w drzwiach

dostał się do jednego z pokoi Urzędu Miejskiego. Jego łupem padła damska torebka z dokumentami i pieniędzmi.

Zatrzymania

Policja zatrzymała 26 października 41-letniego Janusza K. oraz 45-letniego Henryka K., którzy włamali się do masarni przy ul. Bakalarzewskiej. Mężczyźni ukradli 3 pojemniki do mięsa warte tysiąc zł.

Dwa dni później bezpośrednio po włamaniu do jednego z mieszkań przy ul. Szymanowskiego zostali zatrzymani 17-letni Maciej P. oraz 21-letni Marcin G. Młodzi przestępcy trafili do aresztu.

Wieczorem niebezpiecznie

Wieczorem 28 października trzech mężczyzn w wieku około 19 - 21 lat napadło na idącego ul. Nowomiejską 25-letniego Dariusza K. Napastnicy zmusili go do oddania dokumentów oraz 700 zł.

Uwaga

na samochody!

W ubiegłym tygodniu z suwalskich parkingów zginęły cztery samochody: dwa polonezy - biały z ul. Emilii Plater (SWS 0225) i czerwony z ul. Północnej (SUN 6486), ponadto fiat 126p koloru kości słoniowej z ul. Nowomiejskiej (SWY 7614) oraz biały samochód ciężarowy iveco z ul. Wojska Polskiego (SWT 0540).

(aw)

PREZYDENT MIASTA

W ubiegłym tygodniu prezydent Suwałk Grzegorz Wołagiewicz spotkał się z:

- ★ prof. **Andrzejem Strumiłą** z okazji 70-lecia urodzin i 50-lecia pracy twórczej artysty (zdjęcie poniżej),
- ★ przedstawicielami warszawskiego koła Stowarzyszenia Przyjaciół Suwalszczyzny,
- ★ prezesem Aeroklubu Warmińsko-Mazurskiego **Henrykiem Kosteckim**. (ag)

Fot. Z. Gałaszewski

KOMUNIKAT

Zarząd Miasta Suwałk w uzgodnieniu z Komendą Rejonową Policji w Suwałkach wyznaczył trzy nagrody (po 2000 zł każda) za wskazanie osób, które dopuściły się następujących czynów:

- włamania do kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa,
- dewastacji cmentarza komunalnego przy ul. Reja w Suwałkach,
- zniszczenia pomnika Marii Konopnickiej w parku im. Marii Konopnickiej.

Komenda Rejonowa Policji w Suwałkach oczekuje informacji w tych sprawach pod następującymi numerami telefonów: 566-05-17, 566-05-10 lub 977.

221/98

OGŁOSZENIE KONKURSU NA OPRACOWANIE Koncepcji PROGRAMOWO-PRZESTRZENNEJ

Zarząd Miasta Suwałk ogłasza konkurs otwarty-uproszczony na opracowanie projektu koncepcyjnego, architektoniczno-urbanistycznego obiektu o funkcji usługowo-handlowej wraz z propozycją zagospodarowania terenów przyległych, zlokalizowanych pomiędzy ulicami: Pułaskiego, Nowomiejską i Świerkową w Suwałkach (działka nr geodez. 22844/19).

Termin składania prac upływa dnia 18.12.1998 r.

Warunki konkursu można otrzymać w Urzędzie Miejskim w Suwałkach w Wydziale Inwestycji, Budownictwa i Gospodarki Komunalnej, pokój nr 133, na podstawie pisemnego wystąpienia.

Za powyższe prace ustala się nagrody pieniężne w wysokości:

- I nagroda - 20.000 zł,
- II nagroda - 10.000 zł,
- III nagroda - 5.000 zł.

Podmioty przystępujące do konkursu winny spełniać wymagania określone w **warunkach konkursu**.

219/98

ZARZĄD MIASTA

Przetargi

Na posiedzeniu 28 października Zarząd Miasta zaakceptował wyniki przetargu na opracowanie prac projektowych budowę:

- wodociągu magistralnego od ul. Buczka przez os. Hańcza (wybrano ofertę firmy „Aqua” za 6 tys. złotych netto),
- II etapu uzbrojenia w sieć wodociągową i kanalizację sanitarną os. Ogrodowa (oferta Przedsiębiorstwa Projektowania i Obsługi Inwestycji „Ekoklima” za 9 tys. złotych),
- sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej od ul. Leśnej do ul. Warszawskiej (Ekoklima - 10.500 zł).

Zatwierdzono również wyniki przetargu na budowę linii SN-20kV, stacji transformatorowej i linii komunalno-oświetleniowej na ulicach Jagiełły i Grunwaldzkiej. Prace te wykona Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „Bomar” za 105.235,30 zł.

Wicedyrektor w SP 5

Zarząd Miasta pozytywnie zaopiniował wniosek dyrektora Szkoły Podstawowej nr 5 o powołanie od 1 listopada br. do końca roku szkolnego 1998/99 na stanowisko wicedyrektora tej placówki Edwarda Średzińskiego. W latach ubiegłych pełnił on już tę funkcję, a od kilku miesięcy przebywał na zwolnieniu lekarskim.

Pomnik Konopnickiej

Podjęto decyzję o rekonstrukcji zniszczonego pomnika Marii Konopnickiej. Wkrótce do Suwałk przyjedzie w związku z tą sprawą autor monumentu, Bohdan Chmielewski. Kwalifikacja, naprawy pomnika będzie wynosić około 5 tys. złotych. Zostanie on zrekonstruowany w dotychczasowym kształcie przy użyciu piaskowca. Na pewno znacznie trwalszy byłby brąz, ale na takie rozwiązanie brak pieniędzy.

(ag)

24 PAŹDZIERNIKA ZWIĄZEK MAŁŻEŃSKI ZAWARLI:

Krzysztof Więcko i Agnieszka Lidia Szeraniewicz ♥ Jan Maziewski i Helena Borkowska ♥ Krzysztof Bogdan i Barbara Bożena Matulewicz ♥ Szymon Sienkiewicz i Monika Katarzyna Mazurkiewicz ♥ Kazimierz Kozioł i Barbara Kondracka ♥ Andrzej Krzywicki i Dorothea Hołubowicz ♥ Karol Goworowski i Elżbieta Raczyla ♥ Robert Olszewski i Ewa Mieczkowska ♥ Artur Bojarski i Anna Magdalena Tomasiewicz ♥ Grzegorz Taraszkiewicz i Wioletta Sawicka ♥ Stanisław Barszczewski i Magdalena Elżbieta Andrukajtys

W DNIACH 23 - 29 PAŹDZIERNIKA SPORZĄDZONO 28 AKTÓW URODZEŃ, W TYM 21 MIESZKAŃCOM SUWAŁK

Martyna Gorlewska (c. Janusza i Katarzyny) ♦ Klaudia Gorlewska (c. Janusza i Katarzyny) ♦ Marta Wydra (c. Antoniego Józefa i Marii) ♦ Martyna Anna Suchocka (c. Eugeniusza i Mirosławy) ♦ Weronika Meller (c. Tomasza i Marty) ♦ Monika Dąbrowska (c. Zdzisława i Wiesławy) ♦ Dawid Mielecki (s. Marka i Urszuli) ♦ Dawid Skrocki (s. Grzegorza i Justyny) ♦ Karol Bziom (s. Krzysztofa Tomasza i Teresy) ♦ Kamil Romanowski (s. Romana i Krystyny) ♦ Łukasz Zdanczewicz (s. Wiesława i Jolanty) ♦ Mateusz Czarniecki (s. Karola i Agnieszki Małgorzaty) ♦ Mateusz Sawicki (s. Henryka i Elżbiety) ♦ Kacper Michał Jacuński (s. Grzegorza Zygmunta i Renaty) ♦ Michał Dziobkowski (s. Pawła i Agnieszki) ♦ Maksymilian Olszewski (s. Krzysztofa i Katarzyny) ♦ Jacek Marian Rydzewski (s. Tadeusza i Wiesławy Teresy) ♦ Krzysztof Madej (s. Grzegorza i Barbary Joanny) ♦ Jakub Januszani (s. Tomasza i Doroty) ♦ Rafał Romanowski (s. Bogusława i Lidii Iwony) ♦ Marcin Choroszek (s. Adama i Lidii)

Wyrazy współczucia
kol. Annie Ambrosiewicz
z powodu śmierci

OJCA

składają pracownicy Zespołu Szkół nr 1 w Suwałkach

Naszą rozmowę rozpoczynamy w czasie trwania lekcji w klasie IV B Liceum Handlowego, podczas której uczniowie prezenują nagrań przez siebie reklamy radiowe niektórych wyrobów. Wcześniej poznali jej zasady. Żywo reagują też na propozycje swoich kolegów i koleżanek.

nizujemy następne.

- Taką imprezę powinna raczej zorganizować któraś z profesjonalnych firm marketingowych, których przecież w Suwałkach nie brakuje.

- Jak dotąd profesjonalne firmy nie wpadły na taki pomysł. Świadczy to o świetnym wychowaniu uczniów na potrzebę tego typu działalności. Dostrzegam u młodzieży tej szko-

z samochodu obuwia sportowego. Dlatego ważną rzeczą jest, aby uczniowie umieli dostrzec, gdzie można ulokować własną przedsiębiorczość w gospodarce.

- Zgodnie z pańską teorią Suwałki nie powinny odbiegać gospodarczo od innych regionów kraju, a może nawet i świata. Na razie jednak należymy mimo wszystko do naj-

ledwie od dziewięciu lat. W poprzednim ustroju ekonomicznym takie pojęcia jak marketing czy reklama nie miały praktycznie większego znaczenia. Skąd się bierze pańska wiedza o nauczaniu tych przedmiotów?

- W szkole pracuję od ok. pięciu lat, w tym trzy w Zespole Szkół Ekonomicznych. Poprzednio pracowałem jako ekonomista w różnych przedsiębiorstwach. Prowadziłem też własną firmę. Przebywałem jakiś czas za granicą, m.in. na rocznym stypendium marketin-

O DOBRYCH INTERESACH

Rozmowa z Januszem Dworakiem - nauczycielem przedmiotów zawodowych, m.in. reklamy i marketingu, w Zespole Szkół Ekonomicznych w Suwałkach.

- Niedawno pańscy uczniowie zorganizowali targi bankowości i ubezpieczeń, założyli w szkole własne przedsiębiorstwo handlowe. Także i te zajęcia różnią się od tzw. normalnych lekcji. Jednak w pracy wykracza pan poza program nauczania.

- To, co robię, jest właśnie zgodne z programem. Stosuję natomiast na lekcjach inne metody nauczania. Często są to warsztaty, dyskusja, metody aktywizujące przedsiębiorczość młodzieży. Przychylna jest temu dyrekcja szkoły, która umożliwia mi uczestnictwo w różnego rodzaju kursach i szkoleniach organizowanych najczęściej przez Fundację Bato-
... Właśnie stamtąd otrzymaliśmy kilkadziesiąt podręczników „Ekonomii stosowanej” autorstwa prof. Belki.

- Czy to Pan podsunął uczniom pomysł zorganizowania targów bankowości, a wcześniej targów przedświątecznych na terenie szkoły?

- Pomysł organizacji imprezy wypłynął od uczniów. Zadaniem nauczyciela jest, aby zmienić sposób wydatkowania energii młodzieży na robienie czegoś sensownego, w tym przypadku targów. Już jest sukcesem, że się one odbyły. Uczestniczyło w nich kilkanaście banków i firm ubezpieczeniowych. Do szkoły przyszło kilkaset osób. O efektach ekonomicznych nie mogę powiedzieć, ponieważ jest to tajemnica handlowa uczestniczących firm. W przyszłym roku zorga-

Janusz Dworak wśród uczniów klasy IV B Liceum Handlowego podczas lekcji reklamy.

ły cechy właściwe dla przyszłych ekonomistów. Zadaniem szkoły jest tak pokierować uczniami, aby stali się oni dobrymi biznesmenami i potrafili własną energię życiową skierować na ten cel.

- Do robienia interesów potrzebne są również pieniądze, zwłaszcza na tzw. rozruch...

- Ludzie, którzy już mają pieniądze, nie muszą ich robić. Sztuką jest zarabianie pieniędzy przez tych, którzy ich nie posiadają. Niech przykładem będzie właściciel jednego z największych obecnie na świecie koncernów odzieży sportowej NIKE, który rozpoczął działalność od sprzedaży

uboższych finansowo regionów w Polsce.

- No, nie jest aż tak źle. Wielu uczniów nie może doczekać się ukończenia szkoły, żeby zająć się własnym interesem handlowym. Już teraz mają sto pomysłów, jak zdobywać i pomnażać pieniądze. Proszę zauważyć, że wspomniane targi nie odbyły się np. w Warszawie, Poznaniu czy Gdańsku, ale właśnie w Suwałkach, o których czasami się mówi, że tu nawet „wrony zawracają”. Dlatego tak ważna jest teraz przyszła reforma oświatowa, dająca szkole większą samodzielność.

- Zasady gospodarki rynkowej w Polsce funkcjonują za-

gowym w Niemczech, na które zostałem skierowany po przejściu przez sito egzaminów kwalifikacyjnych. Korzystam też z kursów doszkalających, na które kieruje nauczycieli dyrekcja ZSE.

- Zamiast samemu robić interesy, zdecydował się Pan nauczać innych, jak je robić.

- Oprócz pracy w szkole współpracuję również z wieloma firmami. O szczegółach ze zrozumiałych względów nie mogę teraz mówić.

- Dziękuję za rozmowę, życząc Panu i Pańskim uczniom samych dobrych interesów.

Rozmawiał:
Ryszard Łapiński

REFORMA CZY MANOWCE OŚWIATY?

Przeżyłem już wiele reform

Jestem nauczycielem od 35 lat i nadchodzi czas, aby iść na emeryturę. W trakcie swej pracy zawodowej przeżyłem wiele reform oświaty, które wymyślali kolejni ministrowie. Pamiętam też swoją naukę w szkole podstawowej i średniej. Mam więc możliwość porównania. Mam też świadomość, że również oświata musi się zmieniać i dostosowywać do wyzwań, jakie niesie nowe tysiąclecie. Jednak każda reforma winna

obowiązkami szkolne, nie mają problemów z uzyskaniem ocen co najmniej miernych. Tajemnicą oświatowego poliszynela jest fakt, że te rewelacyjne wyniki są nierzadko mocno naciągane lub stanowią rezultat masowego ściągania. Widać to zwłaszcza w trakcie egzaminów wstępnych, zarówno do szkół ponadpodstawowych, jak i wyższych. Np. wielu absolwentów mających wysokie oceny na świadectwach nie potrafi samodzielnie rozwiązać zadań egzaminacyjnych z matematyki. W części

temu będzie likwidacja ocen. Z czasem taka reforma ma objąć także wyższe klasy. Jeśli do tego dojdzie, to czarno widzę przyszłość naszej oświaty.

Propozycja bezstreskiego dzieciństwa i bezstresowej nauki zupełnie nie przystaje do oczekującego uczniów życia. Przecież rolą szkoły jest właśnie przygotowanie do życiowych trudności. Tego się nie dokona w ciepłarnianych, całkowicie bezstresowych warunkach. Poza niezbędną wiedzą, szkoła winna kształtować takie cechy jak

tonnej i żmudnej pracy, chociażby w charakterze eksponentki, robotnika przy taśmie, kasjera, księgowego, kierowcy, policjanta itp., to nie dziwny się, że ci wychowani pod szkolnym kloszem będą coraz częściej sfrustrowani, a pretensje kierować do wszystkich i o wszystko.

Za całą tę sytuację najmniej winię samych nauczycieli, bo wszelkie reformy są narzucane odgórnie, a mało kogo stać na sprzeciw, zwłaszcza gdy sporo pedagogów może stracić pracę. Oczywiście w każdym ustroju można zawsze znaleźć bezkrytycznych potakiwaczy. Mam świadomość, że również głos można potraktować jako dywagacje starego niereformowalnego belfra. Sądzę, że każdy dłużej uczący nauczyciel ma porównanie obecnego poziomu wiedzy, kultury bycia itp. uczniów dawniej i teraz. Mam tu na myśli pewną średnią, a nie pojedyncze przypadki. U wielu uczniów dostrzegam coraz więcej traktowania szkoły na tzw. całkowitym luzie, a stawianie większych wymagań szkolnych traktowane jest nierzadko jako niedostosowanie nauczyciela do współczesnych czasów. A może już nie należy reagować na to, że coraz więcej uczniów z błahych powodów opuszcza lekcje, spóźnia się, nie jest zupełnie przygotowanych do lekcji?

Coraz częściej uczniowie po dzwonku wylegają się na szkolnych korytarzach. Rośnie liczba uczniów, którym trzeba wielokrotnie zwracać uwagę, że na lekcji się nie je, nie żuje gumy, nie krzyczy... A dzieje się tak nawet w niektórych szkołach średnich. Niewykluczone, że i młodzi nauczyciele, którzy nie pamiętają dawnych szkolnych rygorów, jakoś się do tego przyzwyczajają. Z pewnością starszym przychodzi to coraz trudniej.

Może to narzekanie niereformowalnego belfra?

Niewykluczone, że niektórzy Czytelnicy odbiorą moją wypowiedź jako narzekanie

Dokończenie na str. 10

Fot. Z. Gałaszewski

przynosić pozytywne zmiany, w przeciwnym przypadku nie ma ona większego sensu.

Propaganda sukcesu i otaczająca nas rzeczywistość

Już od kilkunastu lat obserwuję w szkolnictwie propagandę sukcesu. Mimo że obniżają się faktyczne wyniki nauczania i wychowania, we wszelkich sprawozdaniach nie brakuje optymistycznych akcentów. Ponoć potwierdzają to wyniki matur, testów sprawdzających itp. Bardzo wielu uczniów uzyskuje wówczas wysokie oceny i prawie wszyscy otrzymują promocję do wyższej klasy lub świadectwo ukończenia szkoły. Nawet ci, którzy nagminnie wagarują i lekceważą podstawowe

szkół ponadpodstawowych trzeba specjalnie zaniżać wymagania egzaminacyjne, aby sprostać naborowi. Jedynie najbardziej renomowane szkoły mają z kogo wybierać. Oczywiście są jeszcze szkoły, w których wymagania wobec uczniów są duże i jest tam odpowiednia dyscyplina, ale nie one przeważają i bywa, że mają coraz mniej kandydatów, a zamożniejsi wybierają głównie szkoły prywatne.

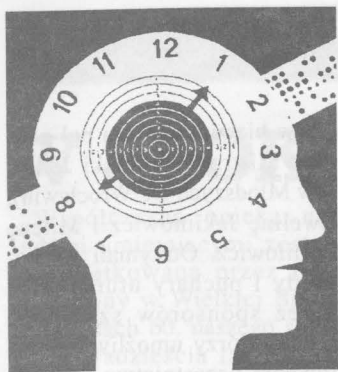
Nauczanie i wychowanie bezstresowe, czyli każdy uczeń z promocją

Ministerstwo edukacji planuje, że uczniowie niższych klas podstawówek nie będą musieli się troszczyć o promocję - wszyscy będą zdawać do wyższej klasy. Towarzyszyć

pracowitość, systematyczność, zdolność do wysiłku umysłowego i fizycznego. Nawet (obecnie coraz mniej modne) przysłówowe „kucie” jest konieczne, ponieważ trudno np. rozwiązywać zadania ze skrótem „sin”, jeśli nie wie się, co on oznacza. Pewien zasób wiedzy jest konieczny i nie można twierdzić, że wystarczy jedynie wiedzieć, gdzie można ją znaleźć. To tak jakby ktoś twierdził, że wystarczy, aby kierowca miał obok siebie tablicę z wykazem znaków drogowych i w czasie jazdy z niej korzystał.

Życie i praca to nie bajka

Gdy młodych ludzi nie przygotowujemy odpowiednio do życia, do nierzadko dość mono-

SONDA „TS”

stu nie wyniosły z domu żadnych pozytywnych wzorców zachowań. Dla nich nie ma nic świętego. Są zdemoralizowane i niewychowane. Moim zdaniem, obowiązek profilaktycznych działań powinien spadać głównie na szkołę i inne insty-

PRZECIW WANDALIZMOWI

Niedawno nieznani sprawcy zniszczyli groby na cmentarzu komunalnym przy ul. Reja. Podobnych aktów wandalizmu dokonano też na kilku innych cmentarzach w naszym regionie. Nie oszczędzono również pomnika Marii Konopnickiej. Zapytaliśmy mieszkańców Suwałk o to, jak zapobiegać podobnym sytuacjom.

WANDA

- Jestem wstrząśnięta tym, co się teraz wyprawia. Już nawet nikt nie ma szacunku dla zmarłych. Wydaje mi się, że trzeba zwiększyć ilość patroli policyjnych na obrzeżach miasta. Może to nieco ostudzi zapędy tych, którzy z nieznanymi powodów chcą coś zniszczyć.

ALICJA WOJDAK

- Nie wiem, jak ustrzec się przed takimi aktami wandalizmu. Przecież nikt nie będzie pilnował cmentarza, bo chyba strażnicy nie będą żadną przeszkodą dla wandalów czy satanistów, nie mówiąc już o „zwyyczajnych” złodziejach kradnących kwiaty czy znicze.

IRENA

- Trzeba raz porządnie ukarać takich gówniarzy, bo to na pewno nie byli to ludzie dorośli. Wysoka kara może odstraszalaby innych. Nie wierzę w żadne inne działania zapobiegające.

WŁADYSŁAW BOGUSZ

- Szczeniackie wybryki trudne są do przewidzenia. Ustrzec się przed niszczeniem grobów chyba nie ma sposobu. Może trzeba zamykać cmentarz na noc?

MARIA DĘBSKA

- Na szczęście nie są to sytuacje częste. Wydaje mi się, że te osoby, które to robią, po pro-

tucje zajmujące się nauką i wychowaniem dzieci i młodzieży.

KAZIMIERZ

- Może by tak zmobilizować straż miejską, żeby interesowała się takimi miejscami nocą? Np. jeden patrol działałby na jednym, a drugi na drugim cmentarzu. Ostatecznie ktoś powinien interesować się cmentarzami po zmroku.

TADEUSZ

- Jak zapobiegać? Trzeba młodym ludziom znaleźć zajęcie, zaproponować im sposoby na sensowne spędzanie wolnego czasu, a nie zostawiać ich samym sobie. Jak nie mają zajęć, to zaczynają rozrabiać.

MIROSLAW IZDEBSKI

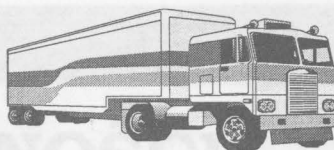
- Ktoś powinien tych cmentarzy pilnować! Nie wiem, czy policja, czy straż miejska, czy może ktoś inny, ale takie miejsce musi być w jakiś sposób chronione, skoro dochodzi do takich sytuacji. Jestem zbulwersowany i doprawdy nie rozumiem, co kierowało ludźmi, którzy zniszczyli te groby. Niektórzy mówią, że to sataniści, ale ja myślę, że to zwykli chuligani.

REGINA

- Nic sensownego nie przychodzi mi do głowy. Moim zdaniem, takie zachowanie jest wynikiem złego wychowania młodych ludzi.

Notowała:

Anna Wasilewska

POD KLAKSONEM

REDAGUJE EDWARD JANUS

RZEMIEŚLNICZE NOWOŚCI MOTORYZACYJNE

Żarówki i lampy dające światło o zabarwieniu fioletowym - nowość skuteczna do pierwszej kontroli drogowej, kiedy to dowiemy się, że światło w pojeździe samochodowym (przeciwmgienne, mijania lub drogowe) może być jedynie barwy białej lub żółtej selektywnej. To, które mamy w swoim samochodzie, trzeba wymontować, a trud kontrolującego opłacić mandatem karnym.

Folie i zasłony do szyb samochodowych - mogą przyciemniać szyby tylko o określony przepisami procent. Ponadto muszą być to materiały mające polską homologację a nie tylko superwygląd.

Samochodowe środki zapachowe - na opakowaniach tych specyfików musi być podany numer zezwolenia udzielonego przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej. Niestety, nie wszystkie „choinki”, „cytrynki” i pudełeczka zapachowe są obojętne dla zdrowia kierowców i pasażerów. Unikajmy stosowania tych „odświeżaczy” w obecności małych dzieci. To im na pewno nie pomoże.

PRAWOSTRONNE ZASKOCZENIE

W Polsce, jak w większości krajów świata, obowiązuje na drogach ruch prawostronny. Wygląda jednak na to, że nie wszyscy o tym pamiętają.

Jeśli jezdni ma więcej niż jeden oznaczony pas ruchu w każdą ze stron, to jeździmy obowiązkowo prawym pasem. Po wykonaniu manewru wyprzedzania, gdy musieliśmy korzystać z lewego pasa, zawsze wracamy na wolny prawy pas. Gdy omijać lub wyprzedzać trzeba na dłuższym odcinku drogi, wówczas czytelniejsza będzie stała jazda lewym pasem, gdyż kodeks drogowy zabrania jazdy „ślalomem”.

Nie wolno jechać lewym pasem ruchu np. ul. Utrata przez Podhorskiego, Pułaskiego aż do ul. Kowalskiego twierdząc, że dlatego trzymamy się lewego pasa, bo będziemy skręcać w lewo. Takie zachowanie jest nie tylko niezgodne z przepisami, ale i kulturą jazdy. Utrudniamy przez to ruch innym pojazdom.

Zasada prawej strony wyznacza nakazy odpowiedniego skrętu. Skręcamy z pasów skrajnych, czyli w prawo z prawego, w lewo z lewego, a prosto jedziemy z każdego pasa ruchu, chyba że znaki pionowe lub poziome (albo jedno i drugie) wskazują inaczej. Można skręcić z innego pasa ruchu, niż mówią o tym przepisy, tylko w trzech przypadkach:

- gdy nasz pojazd jest ponadgabarytowy i skręt z wyznaczonego pasa jest niemożliwy. Wówczas skręcamy z innego, lecz musimy udzielić pierwszeństwa przejazdu jadącemu zgodnie z pasami przeznaczonymi do odpowiedniego skrętu;

- gdy wszystkie pasy ruchu są przeznaczone do skrętu w daną stronę. Inna jazda jest niemożliwa ze względu na organizację ruchu;

- gdy do skrętu w daną stronę przeznaczono jeszcze inny pas ruchu.

Wykonując podstawowe manewry (omijanie, wyprzedzanie, skręcanie itp.) na drodze, pamiętajmy, że powrót na prawą stronę jezdni drogi po wykonanym manewrze nie może wiązać się z zajęciem drogi innemu użytkownikowi. Poprawne wykonywanie manewrów to sztuka a nie tylko umiejętność. Trzeba ją stale udoskonalać, a będzie się nam i innym z nami jeździło bezpieczniej i spokojniej.

SESJA

W poniedziałek, 9 listopada, o godz. 12.00 w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego odbędzie się pierwsza sesja Rady Powiatu Suwalskiego. Nowi radni złożą ślubowanie i wybiorą przewodniczącego rady. Powezmą również uchwałę w sprawie ustalenia terminu wyboru Zarządu Powiatu. (ag)

W Zespole Szkół Rolniczych

SEZON SUKCESÓW

Sportowcy z Zespołu Szkół Rolniczych im. Wincentego Witosa w Suwałkach dokonali podsumowania minionego sezonu. Obfitował on w wiele sukcesów. W historii szkoły, jak podkreślił jej dyrektor Władysław Renowicki, ten rok należał do najbardziej udanych.

Uczniowie ZSR zajęli trzecie miejsce w kraju (za Poznaniem i Białymstokiem) podczas Ogólnopolskich Mistrzostw Szkół Rolniczych w Lekkiej Atletyce we Wrocławiu, zdobywając 12 medali - po cztery złote, srebrne i brązowe.

Lekkoatleci piętnaście razy startowali w różnych kategoriach w finałach Mistrzostw Polski, w których **Krystian Paluch** zdobył dwa medale: srebrny w rzucie dyskiem i brązowy w pchnięciu kulą. Dołożył do nich medal brązowy w siedmio-boju w halowych MP. W oparciu o te wyniki został powołany do reprezentacji Polski na wielomecz Finlandia - Polska - kraje bałtyckie, rozegrany w sierpniu br. w Estonii.

Ponadto w finałach Mistrzostw Polski juniorów **Iwona Wowak** zajęła 4. miejsce w biegu na 400 m ppł, **Milena Daniłowicz** - 8. w rzucie oszczepem, **Ewelina Jakimowicz** - 9. w biegu na 100 m ppł. Natomiast w finałach młodzieżowych Mistrzostw Polski **Marta Stankiewicz** była na 5. miejscu w pchnięciu kulą i 7. w rzu-

cie młotem.

W rozegranych w Suwałkach II Ogólnopolskich Igrzyskach LZS i Mieszkańców Wsi szkoła wywalczyła ogółem 9 medali (2 złote, 2 srebrne i 5 brązowych).

Lekkoatleci ZSR ustanowili też osiem rekordów województwa suwalskiego i jeden wyrównali. Ich sukcesy są też zasługą długoletniego trenera **Jarosława Jutkiewicza**, a także **Robertta Nazarkiewicza**, który w ub. roku rozpoczął pracę w ZSR.

Zawodniczki LUKS „Hańcza” występują też w rozgrywkach II ligi w piłce ręcznej. Do czołowych szczypiornistek należą **Joanna Korzun**, **Iwona Kowalewska**, **Magda Lutyńska** i **Agnieszka Łoszevska**. Zespół ten prowadzi trener **Tomasz Lebioda** oraz dyrektor szkoły i jednocześnie prezes uczniowskiego klubu - **Władysław Renowicki**.

Te sukcesy upoważniają do zaliczenia suwalskiego Zespołu Szkół Rolniczych, do którego uczeszcza ok. 650 uczniów, do grona najbardziej usporto-

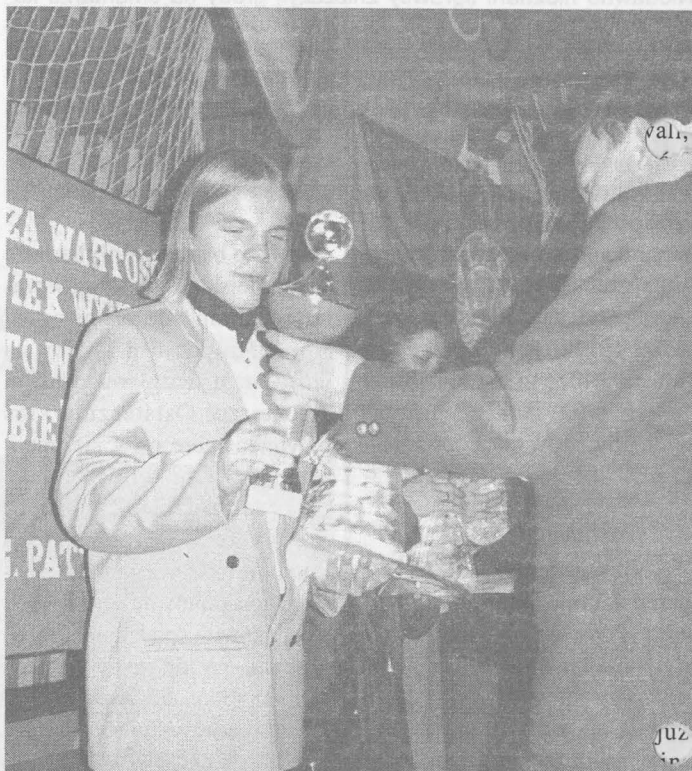
wionych szkół w regionie północno-wschodnim.

W szkole istnieje też sekcja piłki siatkowej dziewcząt. Drużyna siatkarek wywalczyła 3. miejsce w ostatnich mistrzostwach województwa suwalskiego.

Podczas uroczystego apelu ogłoszone zostały wyniki plebiscytu na pięciu najlepszych sportowców ZSR. Pierwsze miejsce zajął **Krystian Paluch**, wyprzedzając **Iwonę Wowak**, **Krzysztofa Bochenkę** (6. miej-

sce w biegu na 110 m ppł podczas Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych we Wrocławiu), **Ewelinę Jakimowicz** i **Milenę Daniłowicz**. Otrzymali oni nagrody i puchary ufundowane przez sponsorów szkolnego klubu, którzy umożliwili sportowcom uczestnictwo w wielu zawodach: Browar Północny, Kredyt Bank PBI, Przedsiębiorstwo „Janza” oraz Urząd Miasta, Radę Wojewódzką LZS i Okręgowy Zarząd LA.

(rł)

Krystian Paluch otrzymuje puchar z rąk prezesa OZLA Leszka Lewoca.

„ŻÓŁTY TYDZIEŃ”

W Szkole Podstawowej nr 2 zakończył się „żółty tydzień”, poświęcony zwalczaniu wirusowego zapalenia wątroby typu B, popularnie zwanego żółtaczką. Akcja trwała w dniach 5 - 9 października.

Program całego przedsięwzięcia dopasowany był do intelektualnych możliwości uczniów. Uczniowie najmłodsi (kl. I-III) wysłuchali pogadanki pielęgniarki szkolnej **Elżbiety Bolewskiej** na temat tej choroby. Następnie wzięli udział w konkursie plastycznym pod hasłem: „Chorobom zakaźnym - NIE. Jak zapobiegać żółtaczkę typu B?”. Pierwsze miejsce przyznano pracy **Danieli Chojnowskiej** (IIIb), drugie - **Karoliny Zalewskiej** (IIIa), a trzecie - **Pauli Wikarskiej** (IIa). Wyróżnienia otrzymali: **Emilia Straszynska** i **Joanna Gorszewska** (IIb), **Paulina Taraszkiewicz**,

Joanna Grygo i **Marta Wilińska** (IIIa) oraz **Karol Kordowski** (IIIb).

Natomiast klasy czwarte rysowały projekty plakatów na temat „Jak ustrzec się zakażenia WZW typu B”, które potem ozdobiły korytarze i pracownie.

Starsza grupa wiekowa (kl. V-VIII) w ramach godzin wychowawczych oglądała film pt. „Stan zawieszenia. Dziwne twory w komórkach WZW B”. Potem uczniowie wzięli udział w konkursie wiedzy dotyczącej tej choroby. Największą znajomością tematu wykazała się **Magdalena Sienica** (kl. VIIa). Tuż za nią uplasowała się **Anna**

Grabowska, a trzecia była **Mariola Świacka** (obie z kl. VIIIa). Wyróżnienia otrzymały: **Marta Oberszt**, **Magdalena Podolewska**, **Elżbieta Stukow** i **Urszula Szpakowska**.

Poza tym samorząd uczniowski zorganizował „żółtą dyskotekę”, na którą biletem wstępu było okazanie żółtego elementu garderoby.

Podsumowania „żółtego tygodnia” dokonano podczas uroczystego apelu, który odbył się 22 października. Ogłoszono wówczas wyniki wszystkich konkursów. Nagrody wręczała **Grażyna Czupryńska** - młodszy asystent w oddziale promocji zdrowia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, która była fundatorem nagród. Organizacją „żółtego tygodnia” w „dwójce” zajmowały się **Wanda Szczesna**, **Elżbieta Bolewska** i **Barbara Szmulik**. (gis)

W SPOKOJU I GODNOŚCI

Współczesna opieka nad ludźmi umierającymi została zapoczątkowana przez ruch hospicyjny w Wielkiej Brytanii w latach 60. naszego stulecia. Dwadzieścia lat później Światowa Organizacja Zdrowia zaleciła ją jako model postępowania łagodzącego cierpienia ludzi umierających i ich rodzin, nazywając to opieką paliatywną. Określenie „paliatywna” pochodzi od łacińskiego słowa *pallium* - płaszcz, okrycie.

Opieka paliatywna i hospicyjna jest wszechstronną całościową opieką nad końcowym okresem życia ludzi chorujących na nieuleczalne i postępujące choroby. Celem jej jest poprawianie jakości życia chorych i ich rodzin. Nie przyspiesza, ani nie opóźnia zgonu. Obejmuje zwalczanie bólu, leczenie objawowe, łagodzenie cierpień. Wspomaga też rodziny chorych - zarówno w czasie trwania choroby, jak i w czasie osierocenia. Uznaje i szanuje wartości chorego i jego rodziny. Respektując filozofię życiową chorego, ułatwia mu wybrany styl życia i nie narzuca własnych rozwiązań.

Warunkiem objęcia taką opieką jest zgoda chorego i jego rodziny. Pomoc udzielana jest bez względu na wiek, płeć, narodowość, rasę czy wyznanie. Ośrodki opieki paliatywnej przyjmują pacjentów skierowanych przez służbę zdrowia, rodzinę lub osoby im obce. Przyjmowani są też chorzy zgłaszający się samodzielnie.

W naszym województwie początek funkcjonowania opieki paliatywnej datuje się na 1993 rok. Powstało wtedy Towarzystwo

Opieki Hospicyjnej/Paliatywnej w celu zorganizowania na jego bazie publicznego zakładu opieki nad ludźmi w końcowym okresie choroby nowotworowej. 1 stycznia 1997 r. - zgodnie z zarządzeniem Wojewody Suwałk

SPZOP prowadzi działalność w Suwałkach, Augustowie, Giżycku i Pisz, obejmując opieką domową ok. 200 osób rocznie, w tym 120 w Suwałkach. Nie są to wszystkie osoby umierające w naszym województwie

Pielęgniarka Anna Sokołowska demonstruje kroplówkę.

skiego - został powołany Wojewódzki Zespół Opieki Paliatywnej finansowany ze środków budżetu państwa. W wyniku reformy służby zdrowia 1 września 1998 r. zespół został przekształcony w **Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej**.

na choroby nowotworowe, gdyż na raka umiera rocznie w naszym regionie ok. 800 osób, w tym w Suwałkach - 200. Najczęściej dotyczy to układów trawiennego i oddechowego.

W zespole pracuje 13 osób, w tym pięciu lekarzy, trzy pie-

lęgniarki, dwóch rehabilitantów i psycholog. Wizyty odbywają się zawsze w poniedziałki, środy i piątki. W nagłych przypadkach pomoc jest udzielana natychmiast. Wypożycza się też nieodpłatnie sprzęt medyczny. Są to m.in. wózki inwalidzkie, materace przeciwo-dleżynowe, aparaty do masażu limfatycznego, pompy infuzyjne, siedziska do wanny, krzesła sedesowe, stoliki przyłóżkowe.

- *Nie odmawiamy pomocy nikomu, kto się o nią do nas zwróci* - mówi dyrektor zespołu **Irena Mickiewicz**. - *Staramy się reagować natychmiast na każde zgłoszenie, ponieważ szybkość i trafność pomocy jest ogromnie ważna w sytuacjach, kiedy pozostało tak mało życia, a cierpienie jest wielkie. Prosimy tylko, aby potrzeba pomocy nie była zgłaszana tuż przed śmiercią chorego, gdyż na udzielenie skutecznej pomocy musimy mieć trochę czasu.*

Zespół pomaga również w rozwiązywaniu problemów społecznych, współpracując z ośrodkami pomocy społecznej. Proponuje pomoc wolontariuszy, psychologa, rehabilitanta. Dzięki współpracy z Towarzystwem Opieki Hospicyjnej/Paliatywnej utworzono Zespół Wsparcia Rodzin. Zajmuje się on pomocą rodzinie w opiece nad chorym i po jego śmierci w okresie żałoby. Zespołem opiekuje się psycholog, który organizuje wspólne spotkania rodzin nieuleczalnie chorych lub też odwiedza ich w domach.

SPZOP mieści się w Suwałkach przy ul. Reja 69b. Jest czynny w dni robocze w godz. 8.00 - 18.00.

Tekst i foto:
Zygmunt Gałaszewski

Aby uniknąć...

NAPADÓW NA KIEROWCÓW

W ostatnich latach na terenie naszego kraju odnotowujemy duży wzrost liczby rozbojów na osobach poruszających się samochodami osobowymi i ciężarówkami (także TIR-ami) po szlakach komunikacyjnych.

Celem działania przestępców jest:
- rabunek przewożonego towaru lub pieniędzy pochodzących z jego sprzedaży albo przeznaczonych na zakup,
- kradzież samego pojazdu lub z towarem,
- wymuszenie okupu-opłaty za przejazd.
Dlatego, jeżeli jesteś kierowcą, człowie-

kiem interesu, handlowcem i przewoźnikiem gotówkę, cenny towar, a chcesz uniknąć kłopotów, postaraj się skorzystać z rad. Ponieważ każde z wymienionych przestępstw jest z reguły wcześniej przygotowane i zaplanowane, pamiętaj:

- bądź czujny i zwracaj uwagę na pojazdy, w których siedzą młodzi mężczyźni, a przez dłuższy czas jadą za tobą;
- pod żadnym pozorem nie zatrzymuj się w terenie odludnym na prośbę podejrzanie zachowujących się osób. Jedź dalej, a jeżeli nie jest to możliwe, np. z powodu

zatarasowania drogi - zawróć i szukaj najbliższego posterunku Policji;

- jeżeli w czasie jazdy musisz odpocząć - unikaj odludnych parkingów i poboczy dróg. Korzystaj wyłącznie z parkingów strzeżonych przy motelach lub w miastach;

- jeżeli wybierasz się na giełdę z zamiarem sprzedania samochodu - nigdy nie bądź sam. Notowane są bowiem przypadki kradzieży samochodu lub wymuszania umowy kupna-sprzedaży w czasie tzw. jazdy próbnej. (et)

(opr. na podstawie materiału pomocniczego z zakresu prewencji kryminalnej KW Policji)

ZWIERCIADŁKO ZWIERCIADŁKO

**BOGDAN
PIEKLIK**

Bogdan Pieklik, turysta, fotografik, właściciel Agencji Usługowej „Omega”

1. W co wierzę?

W przeznaczenie.

2. Kogo podziwiam i za co?

Leszka Millera za upór w dążeniu do władzy.

3. Najbliższa moich poglądów jest partia...

Unia Wolności.

4. Ostatnio przeczytałem (obejrzałem)... i polecam to innym.

Historię Barbary Radziwiłłówny - to jest książka!

5. Co chciałbym zmienić w swojej osobowości?

Za dużo, by o tym opowiadać.

6. Jakie kobiety zwracają moją uwagę?

Ładne.

7. Ulubione potrawy...

Wszelkie surówki, które mogę

jeść kilogramami.

8. Moje uzależnienia (nałogi) to...

Nie leczony pracoholizm.

9. Z trunków (z umiarem i w okolicznościowych sytuacjach) wybieram...

Szampana - i to w dużych ilościach.

10. Hobby, zainteresowania, sposoby relaksowania się...

Turystyka kajakowa i fotografia. Tracę na to bardzo dużo pieniędzy.

11. Ostatnio rozbawił mnie następujący dowcip lub sytuacja...

Ilość kandydatów do władz miasta. A iluż tam było znajomych!

REFORMA CZY MANOWCE OŚWIATY?

Dokończenie ze str. 6

starego belfra, który nie lubi uczniów, zwłaszcza tych obecnych. Jest właśnie odwrotnie. Mam świadomość, jak wielu z nich zapłaci w życiu dużą cenę za to, że szkoła nie przygotowała ich do życia, które rzadko jest bezstresową egzystencją. Odnoszę wrażenie, że reformy proponują osoby nie mające większego kontaktu ze szkołami, przeciętnymi uczniami lub znający to z selektywnego odległego oglądu. W reformie oświaty znajdują się też propozycje rozsądne, oczekiwane, ale w sumie nie dostrzegam, żeby reformatory „czuli” rzeczywiste i najważniejsze problemy współczesnej oświaty, a ich propozycje jeszcze większego zliberalizowania wymagań wobec uczniów i zaostrzenia ich wobec kiepsko opłacanych nauczycieli prowadzą na oświatowe manowce. W proponowanej reformie jest też wiele słownych obietnic i zapewnień. Ci, którzy pracują dłużej w oświacie, wiedzą już z autopsji, że czego jak czego, ale obietnic i zapewnień nigdy nie brakowało. Były nawet zapisy w Karcie Nauczyciela uchwalonej przez Sejm, że nauczycielskie płace mają być równe średnim płacom kadry inżynieryjno-technicznej. Co z tego wyszło, nawet szkoła

Nędza oświatowa

Cała oświata jest niedofinansowana, a ciągłe zebranie o pomoc finansową kierowane do rodziców i sponsorów, np. na zakup środków czystości, wprost uwłacza dyrektorom i nauczycielom. W budżecie państwa środki zarezerwowane na oświatę nadal są bardzo skromne, a zadłużenie wielu oświatowych placówek spore.

A może trzeba było inaczej?

Sądzę, że przystępując do reformy oświaty, należałoby najpierw uporać się z wieloma podstawowymi sprawami: zastopować liberalne trendy w nauczaniu i wychowaniu, poprawić sytuację materialną nauczycieli, dotować oświatę na poziomie gwarantującym normalną pracę, wyremontować i modernizować stare szkoły na miarę potrzeb XX wieku, budować sale gimnastyczne i boiska, zaopatrzyć te placówki w nowoczesne pomoce naukowe. Dopiero mając co najmniej dostateczną bazę i kadre, można przystępować do poszukiwania i realizacji najbardziej optymalnych reform. Oczywiście w każdej sytuacji niedopowiedni nauczyciele winni opuszczać ten zawód. Po to m.in. są dyrektorzy, wizytatorzy oraz inni przedstawiciele nadzoru pedagogicznego, aby właściwie oceniać nauczycieli i wychowawców oraz stosownie reagować. Oby tylko ci oceniający sami byli najlepszymi fachowcami, obiektywnymi mistrzami zawodu, a nie jedynie ludźmi awansowanymi na skutek preferencji politycznych i światopoglądowych, co niestety coraz częściej się zdarza. Odnoszę wrażenie, że rozpoczęto reformę oświaty głównie od propagandowego zadęcia. Czy inne planowane przez rząd reformy, które m.in. płatnymi telewizyjnymi reklamami serwuje nam premier Jerzy Buzek, są na pewno w pełni przemyślane i przyniosą nam wszystkim oczekiwane pozytywne rezultaty?

Jerzy Broc

PAMIĘCI POLEGŁYCH

Przed Świętem Zmarłych 15 słuchaczek Wydziału Terapii Zajęciowej Medycznego Studium Zawodowego w Suwałkach pod opieką Elżbiety Borkowskiej porządkowało cmentarz jeńców radzieckich. Dziewczęta złożyły też przygotowane na zajęciach szkolnych wiązanki kwiatów i zapaliły znicze.

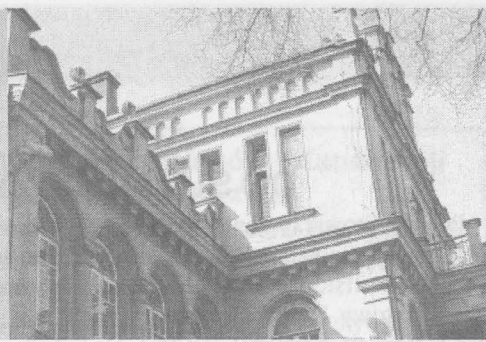
Tekst i foto: (zg)

SUWAŁSKIE RETRO

pod redakcją
Zygmunta Filipowicza

ŚWIĘTO ZMARŁYCH

Suwański cmentarz katolicki, założony na początku XIX wieku, należy do starszych nekropolii polskich. Ma duże walory zabytkowe. Jest świadectwem prawie dwuwiekowej historii miasta i regionu, patriotyzmu i umiłowania wolności mieszkańców Suwalszczyzny. Nie wiem jednak, czy za kilka najbliższych lat to, co napisałem, będzie można powtórzyć. Grozę i przerażenie budzi dziś dewastacja najstarszej części tej nekropolii, nasilająca się w ostatnich latach. Znikają w zaskrzypiającym tempie zabytkowe, historyczne groby ludzi wielce zasłużonych dla tej ziemi. Na ich miejscu pojawiają się

brzydkie kubatury współczesne bezstylowe groby nowobogackie. Pazoństwo ludzkie nie zna granic przyzwoitości. Dość wspomnieć, że na suwańskim cmentarzu nie ma już grobów tak wybitnych postaci jak Władysław Zdanowski - pierwszego dyrektora suwańskiego gimnazjum, Antoniego Kolankowskiego - poety późnego romantyzmu, autora słów do pieśni Stanisława Moniuszki, Aleksandra Osipowicza - pisarza i publicysty - i wielu innych. Oto najnowsza historia grobu rodziny Noniewiczów, a wśród nich Teofila - zasłużonego lekarza i społecznika, patriotę, prezesa pierwszej Rady Miejskiej, świetnego aktora i doskonałego recytatora, ulubieńca społeczności Suwałk. W uznaniu wielkich zasług jeszcze za życia nadano jego imię jednej z suwańskich ulic i mimo zawirowań politycznych nigdy nie zdecydowano się na jej zmianę, szanując jej patrona. Na cmentarzu postąpiono inaczej. Zdewastowano stare ogrodzenie, odsunięto kamienne ścianki i w środku zainstalowano nowe współczesne ogrodzenie metalowe. Odgradza ono pomniki od grobów, które znalazły się w środku nowej działki. Niezależnie od tego, kto wydał tak nierozważną decyzję, kto wprowadził nowego właściciela, trzeba to unieważnić i ocalić istniejące jeszcze groby. Dotychczasowe apele, m.in. Stowarzyszenia Przyjaciół Suwalszczyzny, pozostają bez odzewu. Mimo to przypomnę słowa redakcji czasopisma „Jawieź” z 1988 roku:

„Larum grają umarli. By obronić się przed żywymi. Suwański cmentarz - pochodzący z pierwszej ćwierci XIX stulecia, posiadający nagrobki wielkiej wartości artystycznej - umiera na naszych oczach. Ginią karty historii, która mówiła nam, skąd nasz ród. Ojczyzna to ziemia i groby. I ziemi i grobów należy bronić jednakowo.” Nie można już dłużej czekać. Konieczne są natychmiastowe decyzje i gospodarza cmentarza - parafii Św. Aleksandra, i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Zygmunt Filipowicz

Pierwszym cmentarzem, jaki poznałam w moim życiu, były tak zwane „Mogilki” w Suwałkach. Znajomość to wszakże była z widzenia tylko, bo ojciec nie pozwalał chodzić dzieciom na cmentarz. [...] Z daleka za to widywałam Mogilki co dzień, zóściejące kopcami piasku w lecie, czerniejące krzyżami grobów swoich zimą. [...] W lecie najmniej się o mogiłkach myślało. Zastłaniały

je drzewa rozrósł, zagłuszała wrzawa bawiących się dzieci, zalewał światłem dzień długi. Zimą znów strach czegoś brał patrzeć w tamtą stronę. Śnieg taki był wtedy biały, jak śmiertelna płachta, krzyże sterczały z grobów, podnosząc jakby zamrażając ramiona, a w rogu, za murem, widać było wielką czarną sosnę, którą z wrzaskiem obsiadały kawki. To były groby samobójców. Tam „straszyło”.

M. Konopnicka: Z cmentarzy, „Kurier Warszawski”, nr 302 z 1887 r.

Podążamy tędy [ul. Krzywą - obecnie Gałaję], a następnie przez mostek na Czarnej Hańczy, płytkiej, ale mruczącej niechętnie, jakby z groźbą powodzi wiosennych, ku owemu cmentarzowi, zaciemnionemu, pełnemu gwaru ptactwa - grodu zmarłych. Króluje w nim pełna wdzięku, lekka a strzelista kaplica w stylu ostrołukowym, najpiękniejszy zabytek budownictwa w Suwałkach, wystawil ją w roku 1854 budowniczy Karol Majerski. Materiału do budowy kaplicy i części okien ostrołukowych użyto z ruin pałacu Paca w Dowszpuździe, z których obecnie nie pozostało prawie tladu. Na cmentarzu suwańskim między innymi ułożyli się na sen nieprzespany tp. poeta Kolankowski, autor „Ostatnich akordów”, przyjaciel lirnika litewskiego Władysława Syrokomli; Aleksander Osipowicz, literat - dziennikarz, dyrektor szkoły Zdanowski - wszystkim im dłonie życzliwe, a pamiętne zasług wzniosły pomniki, zwycięsko walczące z zębem czasu.”

Karol Hoffman: Nieznane zakątki kraju (Suwalszczyzna), Warszawa 1907.

Uczczenie pamięci poległych bohaterów

W dniu wczorajszym [1 listopada], jak było zapowiedziane w programie obchodów święta ku czci poległych bojowników w walkach o niepodległość Rzeczypospolitej, tłumnie zebrały się na placu Marszałka Piłsudskiego organizacje, oddziały, delegacje oraz szkoły z sztandarami. Przemówienie wygłosił prof. Majchrzycki ze Zw[iazku] Strz[eleckiego], po wyk. przez ork[iestrę] KOP - Pierwszej Brygady uformował się pochód, który długim węzłem przeszedł częścią Kołciuszki, Pl. Mickiewicza, ul. Konopnickiej, 11 Listopada, Filipowską, Zarzeczem na cmentarz. W pochodzie wzięła udział tłumnie publiczność. Na cmentarzu złożono wieńce na grobach poległych za Polskę i walczących o jej odrodzenie bohaterów.

„Echo Suwańskie”, nr 31 z 1936 r.

Delegat z Prus przybył na groby niemieckich żołnierzy. W Suwałkach znajdują się groby niemieckich żołnierzy poległych w wojnie światowej. Jak Niemcy przechowują w pamięci poległych współrodaków świadczy najlepiej przybycie w dniu Wszystkich Świętych do Suwałk delegata z Prus Khuna, który na grobie żołnierzy niemieckich złożył wieniec.

„Echo Suwańskie”, nr 32 z 1936 r.

Fot. W. Arasimowicz

Grób Teofila Noniewicza. Tuż przed pomnikiem wygrodzono nową działkę.

APEL DO SUWALCZAN

Polskie Stowarzyszenie Diabetyków w Suwałkach każdego roku w listopadzie obchodzi Światowy Dzień Zwalczania Cukrzycy, podobnie jak to czynią diabetycy na całym świecie. Nasza działalność opiera się na społecznej pracy ludzi dobrej woli, którzy pragną pomóc innym chorym. Aby ją kontynuować, potrzebne są środki finansowe na zakup coraz droższego sprzętu medycznego niezbędnego do walki z cukrzycą. Chodzi o glukometry do badania poziomu cukru we krwi, aparaty do mierzenia ciśnienia tętniczego oraz nakłuwacze i strzykawki insulinówki. Składki opłacane przez członków stowarzyszenia nie pozwalają na zaspokojenie tych potrzeb. Dlatego, w przeddzień Światowego Dnia Zwalczania Cukrzycy, zwracamy się do społeczeństwa Suwałk o wsparcie finansowe lub rzeczowe naszej działalności. Prosimy instytucje samorządowe, zakłady pracy, prywatnych właścicieli hurtowni i składów farmaceutycznych oraz aptek o wsparcie nas w ramach swoich możliwości i głębokiego zrozumienia naszych potrzeb. W naszym kole Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Suwałkach mamy zarejestrowanych ponad 200 chorych, w tym 192 insulinozależnych, którzy (niekiedy 4-krotnie w ciągu doby) zmuszeni są wstrzykiwać insulinę. W Suwałkach choruje na cukrzycę ponad 1100 osób.

Chcemy im pomóc, ale możliwości mamy bardzo ograniczone, a potrzeby są coraz większe. W tym roku hasło przewodnie obchodów Światowego Dnia Zwalczania Cukrzycy brzmi: „PRAWO CZŁOWIEKA I DIABETYKA”. Jednym z podstawowych jest prawo do leczenia. Drugim jest prawo do edukacji. Każdy chory powinien umieć sam sobie radzić w domu poprzez właściwe użytkowanie sprzętu medycznego, umiejętność przyjmowania i dawkowania insuliny, pomiaru ciśnienia tętniczego. Tym wszystkim, oprócz lekarzy diabetologów i pielęgniarek w przychodniach, zajmuje się nasze stowarzyszenie. Brak środków finansowych hamuje naszą społeczną działalność. Dlatego zwracamy się z apelem do ludzi czułego serca i dobrej woli, do wszystkich, którzy współczują nieuleczalnie choremu. Prosimy! nie odwracajcie się Państwo od naszego stowarzyszenia. Liczymy również na Państwa pomoc i zrozumienie. Wszelkie wpłaty można przekazywać na nasze konto: PKO BP SA w Suwałkach, nr 10204711-22233-270-1. W sprawach przekazywania darów rzeczowych prosimy o kontakt telefoniczny pod numerem 565-07-02 z członkiem zarządu, panem Edmundem Gościewskim. Z góry serdecznie dziękujemy.

prezes zarządu
Marian Mieczkowski

SAMOZNISZCZENIE

Zapamiętałem przepowiednię jednego z filozofów, że ludzkość stoi przed alternatywą - albo trzecie tysiąclecie będzie czasem powrotu do tradycyjnych wartości, w tym religijnych, albo czasem samozniszczenia człowieka i życia na Ziemi.

Do takich wypowiedzi można mieć różny stosunek lub je bagatelizować, ale nie da się nie zauważyć, iż bardziej zmierzamy do samozniszczenia aniżeli do powrotu do źródeł. Nawet w kresowych Suwałkach zaczynają się dziać sprawy, które kiedyś się nie zdarzały lub były czymś wyjątkowym. Napady z bronią, morderstwa, podkładane bomby, zniszczone nagrobki na cmentarzu, sprofanowanie kościelnego tabernakulum, zdewastowanie pomnika Marii Konopnickiej to wydarzenia, których jesteśmy bezsilnymi świadkami lub ofiarami.

Nie są to kataklizmy wywołane przez nieujarzmione siły natury, ale rezultat zbrodniczych lub chuligańskich poczynąń naszych dzieci, sąsiadów - konkretnych mieszkańców Suwałk.

W minionych tygodniach dość licznie odwiedzaliśmy groby bliskich i znajomych. Wcześniej je porządkowaliśmy, potem położyliśmy kwiaty i zapaliliśmy znicze, oddawaliśmy się modlitwie i zadumie nad przemijaniem ludzkiego życia. Czy jednak dostrzegamy, że

przeważająca większość tych, którzy odeszli, tworzyła inny, lepszy świat? Może był on bardziej ubogi, mniej liberalny i demokratyczny, ale za to bardziej ludzki, sprawiedliwszy, dający prawie wszystkim skromne zabezpieczenie jutra oraz niezbędną pomoc w przypadku choroby lub jakiegoś innego nieszczęścia.

Obecnie jedynie wybrani mają prawie wszystko, natomiast wielu - solidnych, pracowitych i uczciwych - może się znaleźć bez jakiejkolwiek własnej winy na krawędzi biedy, dziejności lub bezrobotnego poniżenia.

Pisząc ten tekst, mam świadomość, że znajdujemy się na równi pochyłej, a wielu pragnie jedynie łatwego życia, pełnego szampańskiej zabawy i rozrywki, nierzadko kosztem najbliższych, w pogardzie dla wszelkich dekalogowych nakazów i innych ogólnoludzkich wartości. Te patologie życia społecznego, które dostrzegamy m.in. w Suwałkach, to wierzchołek góry lodowej, która jest odbiciem zdemoralizowanych postaw wielu z nas. Jeśli sobie tego nie uświadomimy i zdecydowanie się temu nie przeorganizujemy, znajdziemy się wkrótce na drodze do samozniszczenia, a zapowiadany biblijny koniec świata będzie jedynie przyspieszoną konsekwencją naszych zachowań.

Jerzy Broc

BABSKIE POGADUCHY

KIEDY PADA DESZCZ

Pogoda płata nam figle - raz jest ciepło, a już następnego dnia zakładamy zimowe kurtki. Nie ma w tym nic dziwnego - to już jesień. Lecz kiedy pada deszcz, klnę (na razie po cichutku, pod nosem) jak szewc i to nie z powodu braku parasola. To jeszcze dałoby się wytrzymać. Nie ma nic gorszego od przemo-

czonych nóg; od nich zaczyna się grypa. Kiedyś też przeklinałam tych, którzy wydeptują ścieżki obok chodników. Co ma z tym wspólnego grypa? A no ma: wodę. Chodniki w grodzie nad Czarną Hańczę (i nie tylko tutaj) są tak krzywe, że robią się w nich kałuże, które trzeba w dni deszczowe przeskakiwać. Róż-

nie z kondycją bywa, więc i nogi są mokre, i zieleń wydeptana.

Superzabawę mają też w deszczowe dni kierowcy. Co i raz ktoś „pryska” na bok, bo drogi są nierówne i tam też jest woda. Wygląda to śmiesznie, ale tylko z perspektywy kierowcy. Ostatnio widziałam młodzieńca, który pędził co najmniej „pięćdziesiątką” przez Chłodną (nadal jeździ tam kto chce) i ochlapał

„od stóp do głów” kobietę z dzieckiem. Niestety, brama była za daleko i nie zdążyła się schować. Cóż mogła zrobić, zaklęta i tyle. Gdyby chodniki były równe, a jezdnie nie miały dziur, nie byłoby i tego problemu, i tego felietoniku.

Kierowcy, bądźcie łaskawsi dla pieszych, zwłaszcza kiedy pada deszcz.

Zocha

PODZIĘKOWANIE

Kilka tygodni temu miejscowi złodziejaskowie (po raz któryś z rzędu) włamali się do naszej przychodni przeciwgruźlicznej w Suwałkach, Bóg wie czego szukając. Bo chyba nie chcieli ukradnąć próbków gruźlicy?! Na nasze nieszczęście ukradli nam wysłużony, ale jakże potrzebny mikroskop do oglądania preparatów. Musimy obecnie korzystać z mikroskopów nie przystosowanych do naszej pracy, a nowy dobry mikroskop kosztuje 12.000 zł. Dyrekcji SP ZOZ nie stać na taki wydatek. Na szczęście nasz apel na antenie Radia 5 usłyszeli ludzie wrażliwi na bolączki służby zdrowia i przekazali nam trochę pieniędzy. Dzięki nim prawdopodobnie niebawem zakupimy tak bardzo potrzebny nam mikroskop do celów diagnostycznych.

Tą drogą pozwalam sobie w imieniu kierownictwa i pracowników naszego laboratorium podziękować dwóm bankom (jednemu - największemu z ulicy Sejneńskiej i drugiemu z ulicy Kościuszki) za szybki odzew na nasz apel oraz firmie farmaceutycznej z Suwałk za dofinansowanie tak potrzebnego zakupu. Gruźlica nadal jest groźną chorobą wielu ludzi!

Ryszard Gurban

SYGNAŁY

Brawo! Wreszcie porządkuje się okolice pawilonów handlowych przy ul. Pułaskiego. Położono już chodnik z polbruk. Parterowe budki zaczynają nabierać lepszego wyglądu. Taki sam chodnik przedłużono także na część ul. Nowomiejskiej. Poprawia się nie najlepszy dotąd obraz tego fragmentu stolicy województwa suwalskiego, tylko...

Suwalczenie martwią się, że na uporządkowanie terenu między pawilonami nie starczy „wojewódzkiego” czasu. Może również nie starczy pieniędzy. Kwadrat między ulicami Pułaskiego, Świerkowa i Nowomiejską od lat ma pecha. Czego już tam nie miało być. Nawet ogromne „konsumy” z blokiem mieszkalnym. Jak dotąd rosną tam tylko trawa i chwasty. Może ten McDonalds tam by znalazł swoje miejsce? Przecież na Dwernickiego się nie mieści. (ed)

INFORMACJE DLA BEZROBOTNYCH

Rejonowy Urząd Pracy proponuje pośrednictwo w zatrudnieniu.

Potrzebni są: kierowca, operator dźwigu, szwaczka, konserwator - elektryk, pracownik ogólnobudowlany, recepcjonistka, kelnerka, krawiec, murarz, tynkarz, agent ubezpieczeniowy - pracownik biurowy.

Praca dla absolwentów: sprzedawca, stolarz, pomoc ciastkarza, kelner, mechanik samochodowy, referent ds. księgowości, rzeczoznawca samochodowy.

Praca interwencyjna: ślusarz-sprawacz, monter stolarki budowlanej, zbrojarz-betoniarz.

Praca dla niepełnosprawnych: kierowca, pracownik biurowy, krawiec, elektryk.

Szczegółowe informacje - Rejonowy Urząd Pracy, ul. Kościuszki 71 A, tel. 65-37-04.

OGŁOSZENIE DROBNE

● Zatrudnimy pracowników chałupniczych. Zarobek do 15000. Zaopatrzenie i odbiór gwarantowany. Oferta sprawdzona w 100%. Dodatkowo informacje o kredytach. Materiał próbny po otrzymaniu znaczka za 6,50. „NINTENDO” skrytka 3/D1; 73-234 Łasko.

203/98

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Spółka z o.o.

stawia do odbioru osad przefermentowany z oczyszczalni ścieków w Suwałkach. Koszty związane z jego wywozem pokryje Przedsiębiorstwo.

Informujemy, że osad nadaje się do celów rekultywacji i innych celów rolniczych zgodnie z opinią IUNiG z Puław. Opinia do wglądu w PWiK Sp. z o.o. Suwałki.

Prosimy o złożenie ofert cenowych na odbiór osadu w zł/m sześcienny. W ofercie należy także podać sposób i miejsce zagospodarowania osadu. Termin realizacji zamówienia nie dłuższy niż dwa tygodnie od podpisania umowy.

Termin składania ofert do dnia **13.11.1998 r.** do godz. 12.30 w sekretariacie PWiK Sp. z o.o. w Suwałkach, ul. gen. W. Sikorskiego 14. Otwarcie ofert nastąpi w ww. dniu o godz. 13.00.

217/98

SUWAŁKI - CENTRUM MIASTA:

wydzierżawię lokal handlowo-biurowo-gabinetowy o pow. 65 mkw. z parkingami.

Telefony: (048) 87-565-19-06 lub 07, komórk. 090-374-514.

214/98

ZARZĄD BUDYNKÓW MIESZKALNYCH

w Suwałkach

zaprasza do składania ofert na wynajem lokalu użytkowego o powierzchni użytkowej 75,19 mkw., położonego w Suwałkach Osiedle II bl. 10 (były salon automatów losowych).

Oferty z propozycją zagospodarowania lokalu oraz proponowaną stawką czynszu nie niższą jednak niż 10,00 zł/mkw. + 22% VAT należy składać w zamkniętych kopertach w sekretariacie Zarządu Budynków Mieszkalnych, ul. Składowa 5, do godz. 14.00 dnia 16.11.1998 r.

Wadium w kwocie 700,00 zł należy wpłacić do kasy ZBM najpóźniej w dniu 16.11.1998 r. do godz. 14.00.

Otwarcie ofert nastąpi o godz. 10.00 dnia 17.11.1998 r. w siedzibie ZBM, pokój nr 3.

Przyszły najemca powinien na własny koszt wykonać prace remontowe ścian i sufitu lokalu (malowanie/tapetowanie).

Blіższe informacje w sprawie przetargu można uzyskać w siedzibie ZBM, ul. Składowa 5, pokój nr 3, bądź telefonicznie pod nr. 566-76-93 wew. 24.

Zastrzega się możliwość odwołania przetargu bez podania przyczyn.

222/98

ZAPROSILI NAS:

★ **Uczniowski Klub Sportowy „Hańcza”** na uroczyste podsumowanie roku sportowego 1997/98.

★ **Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki oraz Cafe Bar „Jawęcing”** na otwarcie wystawy prac

Jadwigi Błaszczyk-Jurkonis.

★ **Ks. proboszcz parafii pw. św. Aleksandra** na modlitwę z Radiem Maryja.

★ **Suwalskie Towarzystwo Muzyczne im. E. Młynarskiego** na III Muzyczną Jesień.

★ **Firmy Idea Nord i Karen Notebook** na uroczystość z okazji otwarcia montowni komputerów przenośnych w Suwałkach.

★ **Sluchacze i rada pedagogiczna Medycznego Studium Zawodowego** na uroczystość z okazji 25-lecia szkoły.

Dziękujemy!

GABINET AKUPUNKTURY ROBERT WOJCZULIS

LEKARZ NEUROLOG

Suwałki, ul. Kościuszki 33

Tel. 0602344505

dom. 567-73-95

poniedziałki i środy - od 15.30

220/98

Z okazji Święta Zmarłych **Stefan Maciejewski** opublikował w „Krajobrazach” wiersz pt. „*Na cmentarzu suwalskim*”: W opuszczonym zakątku suwalskiego // cmentarza, / / anioł żeliwny z hut Brzostowskiego // ma skrzydła połamane. Nie uleci do nieba. // Przy nim jak wędrowiec, // co w mroku pobłądził, zapaliłem świecę. (...). Takich świec zapomnienia należałoby zapalić znacznie więcej. W tym samym tygodniku **Krzysztof Skłodowski** pisze o miejskiej nekropolii. Spoczęło na niej w ciągu blisko 170-letnich dziejów (...) wiele pokoleń suwalczan, wśród nich wielu znanych (...). Obok nich spoczęli także ci, którzy w cichości przebyli zawód ziemski, w cichości w grobie ich złożono, i w cichości o nich pamięć przeminie, (...) a z postępem czasu zrobią znowu miejsca dla nowych przybyszów. Tak też przemija historia suwalskiego cmentarza, a dziewiętnastowieczne mogiły zdobione kamiennymi figurami, piękne stalle, nagrobki i stare żelazne krzyże, z trudem można odnaleźć dzisiaj wśród grobów współczesnych. Niestety dewastacja i tych ocalałych postępuje dalej. Cmentarz niszczy, bo nie ma nikogo, kto by założył wzorem warszawskich Powązek towarzystwo ratowania cmentarza.

Cóż zresztą mówić o renowacji grobów skoro grupa wandalów, najprawdopodobniej ta sama, która zniszczyła nagrobki w Szwajcarii i zbezczeszczyła kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa, rozbiła pomnik Marii Konopnickiej. Okazało się, że suwalczanie go nie lubią. Dziennikarz pisma „Solidarność” - „Gazety Współczesnej” - zachował niezbędną czujność informując, że autorem był *Bohdan Chmielewski, znany stołeczny*

rzeźbiarz, który największą „sławę” zyskał upamiętnieniem w 1985 r. w Warszawie tzw. utrwalaczy władzy ludowej. Tamto jego dzieło potocznie nazwano „UBeliskiem”. Również pomnik Konopnickiej nie budził zachwytu znawców, stał się jednak istotnym elementem pejzażu Suwałk. „Kurier Poranny” przepowiedział nawet sondę wśród czytelników, zastanawiając się „Koszmar czy dzieło sztuki”. Wyszło po połowie. A swoją drogą ciekawe co przeżył - „naganna przeszłość” uznanego rzeźbiarza czy szacunek dla artysty i jego dzieła. Spory będą trwały i najprawdopodobniej przejdzie oryginalna koncepcja suwałskiego artysty **Leszka Pycza**, by pomnik został w takim kształcie jak teraz (czyli bez głowy), będzie to ciekawsze i bardziej atrakcyjne turystycznie, tak dla samej Konopnickiej, jak i dla ludzi.

Równie ciekawą opinię, choć z zupełnie innej dziedziny, wyraził w „Kurierze Porannym” Marek Naumowicz, koordynator wdrażania przedmiotu wiedza o życiu seksualnym człowieka. Jego zdaniem, pytanie, czy edukacja seksualna ma sens, pozostaje otwarte. Są podstawy do obaw. Tym bardziej się wiedza ta nigdzie się nie sprawdziła (...) w Stanach Zjednoczonych program przyniósł odwrotne wyniki niż się spodziewano. Na przykład ilość aborcji dokonywanych wśród młodzieży wzrosła dwu-, a nawet trzykrotnie. Uderzająca jest precyzja wypowiedzi i pewność sądów. O Marku Naumowiczu można powiedzieć, że to właściwy człowiek na właściwym miejscu. On już na pewno wdroży w Wojewódzim Ośrodku Metodycznym „wiedzę o życiu seksualnym człowieka”.

Marek Starczewski

PROPOZYCJE KULTURALNE

Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki zaprasza na:

recital Edyty Geppert (12.11, g. 19.00, sala UW)

Galeria Chłodna 20 - wystawa Wiesława Osewskiego „Po żarcie śmiechu”

Galeria PAcamera - wystawa zbiorowa „Kontakty”

Galeria „Jak Sen” - wystawa fotograficzna z Grande-Synthe

Pizzeria-Galeria „Rozmarino” - wystawa fotograficzna z festiwalu muzyki celtyckiej w Dowszpudzie

Cafe Bar „Jaćwing” - wystawa „Zaurocznienie” Jadwigi Błaszczuk-Jurkonis

III Muzyczna Jesień Suwałki '98

★ koncert poetycko-muzyczny poświęcony Zbigniewowi Herbertowi (6.11, g. 19.00, kościół pw. św. Kazimierza Królewicza)

★ koncert chóru kameralnego Suwalskiego Towarzystwa Muzycznego (11.11, g. 17.00, konkatedra pw. św. Aleksandra)

Muzeum Okręgowe

wystawy czasowe: „Generał pilot Witold Urbanowicz”, „Obrazy światłem malowane. Suwałki w starej fotografii”

ekspozycje stałe: „Pradzieje ziem województwa suwalskiego”, „Alfred Wierusz-Kowalski” 1849-1915”, „Malarstwo polskie XIX i XX wieku”

Muzeum Marii Konopnickiej

wystawa stała: „Maria Konopnicka 1842-1910. Za zamkniętymi drzwiami czasu”

Kino „Bałtyk”

4-5.11 - „Magiczny miecz - legenda Camelotu”, prod. USA,
b/o, godz. 10.30, 15.00 i 16.30

„Szeregowiec Ryan”, prod. USA, od lat 15,
godz. 12.00, 18.00 i 21.00

6-12.11 - „Zaklinacz koni”, prod. USA, od lat 15,
godz. 12.00, 18.00 i 21.00

„Spona”, prod. polskiej, godz. 11.45, 13.30 i 15.15

XIV kolejka spotkań III i IV ligi piłki nożnej

REMIS NA JUBILEUSZ

Swoisty jubileusz obchodzili Wigry Sido Cafe. W sobotę rozegrały one 650. spotkanie w III lidze. Ich przeciwnikiem było Okęcie Warszawa - ta sam drużyna, z którą zmierzyły się 8 kwietnia 1956 r. w debiutanckim występie w III lidze. Suwalczanie wygrali wtedy w Warszawie 2:1. Jubileuszowe spotkanie oglądał był zawodnik Wigier Mieczysław Kowalewski, który w panuznym meczu grał na pozycji lewego pomocnika.

W sobotę Wigry strzeliły tylko jedną bramkę, co wystarczyło zaledwie do wywalczenia jednego punktu. Jednak remis z groźnym, doświadczonym rywalem, który przez 75 minut gry przeżywał na boisku, należy uznać za dobry wynik. Ten punkt może mieć niebagatelne znaczenie w walce o utrzymanie się w III lidze.

Mecz odbywał się przy silnym porywistym wietrze i dokuczliwym deszczu. W takiej scenerii lepiej czuli się goście, wśród których znajdowali się dwaj byli reprezentanci drużyny narodowej: Marcin Szcześniak i Włodzimierz Filaber. W dodatku po półgodzinnej grze opuścił boisko czołowy napastnik gospodarzy - Artur Salamon, któremu odnowiła się kontuzja kolana.

Wigry grały w składzie: Szyszko, Kościuch, Bartosiak, Wy-
czyński, Dębkowski, Żylak (80. min Nwanagu), Warakomski, Kro-
piwnicki, Salamon (31. min Sobolewski), Szarnecki, Wojnowski
(62. min Nadrowski).

Bramki zdobyli: Kościuch w 66. min dla Wigier i Wysocki w 71. min dla Okęcia. Sędziował Jan Sieński z Ciechanowa.

Po tym spotkaniu Wigry, mając 17 pkt., utrzymały 16. pozycję w tabeli. Teraz czeka je wyjazd na trudny mecz z szóstą w tabeli Arka Gdynia.

★ ★ ★

STP Adidas pokonał na wyjeździe niespodziewanie nisko KS Brańszczyk 2:1. Powiększając swój ligowy dorobek do 14 pkt., awansował w tabeli na 10. miejsce. (zg)

Badmintoniści ruszyli do boju!

SUWAŁKOM POTRZEBNY JEST SUKCES...

podkreślił delegat do sejmiku województwa podlaskiego **Cezary Cieślukowski** podczas uroczystej prezentacji zespołu Suwalskiego Klubu Badmintonu Litpol Polam 22 października br. w restauracji „Suwalska 1”. Słowa byłego wojewody cytowało jeszcze kilku następnych mówców.

Prezentacja zespołu odbyła się w przeddzień przystąpienia suwalskich badmintonistów do rozgrywek o mistrzostwo ekstraklasy. Batację w obronie tytułu drużynowego Mistrza Polski rozpoczynają oni z miesięcznym opóźnieniem ze względu na uczestnictwo drużyny w turnieju o Puchar Europy i występy czołowych suwał-

skich badmintonistów w turniejach europejskich. Największy sukces osiągnął w nich **Kamil Turonek** - od października student I roku Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, który w mistrzostwach Słowacji doszedł do ćwierćfinału w singlu, a w deblu zdobył medal brązowy. Awansował na światowej liście rankingowej ze 186. pozycji na 121. Po udanych występach w Danii i Holandii awansowali też **Joanna Szleszyńska** na miejsce 89. (poprzednio 112.) w grze pojedynczej i na 41. z **Katarzyną Krasowską** w grze podwójnej oraz **Jacek Niedźwiedzki** na 48. miejsce (z 52.) w grze pojedynczej.

Zespół SKB Litpol-Polam wraz z trenerem.

TYGODNIK SUWAŃSKI

Wydawca: **Rada Miejska**. Suwałki, ul. Mickiewicza 1, tel. 566-40-22 i 565-06-67 w. 59. Redagują: **Anatolia Gagacka** (sekretarz redakcji), **Jerzy Broc** (redaktor naczelny), **Zygmunt Gałaszewski**, **Ryszard Łapiński**, **Ewa Taraszkiewicz**, **Anna Wasilewska**. Współpracownicy: **Grażyna Betko-Serafin**, **Edward Janus**, **Marek Starczewski**. Opracowanie komputerowe: **Zygmunt Gałaszewski**, Suwałki, ul. Wojska Polskiego 2, tel./fax 566-69-73, tel. GSM: (0-602)25-78-69. Druk: Zakład Poligraficzny AZET, Suwałki, ul. Parkowa 12, tel. 566-36-05. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów oraz dokonywania zmian tytułów. Tekstów nie zamówionych nie zwraca się. Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

W nowym sezonie I-ligowy zespół SKB będzie występować pod nazwą „Litpol- Polam”. Obie spółki (Litpol z kapitałem francuskim i Polam z kapitałem amerykańskim) patronować będą suwalczanom nie tylko w występach o mistrzostwo Polski, ale umożliwią im też udział w przygotowaniach i turniejach eliminacyjnych do Igrzysk Olimpijskich w Sydney.

Skład zespołu tworzą: **Joanna Szleszyńska**, **Agnieszka Czerwińska**, **Agata Rzepczyk**, **Barbara Kulanty** (po kilku latach ponownie w barwach SKB), **Jacek Niedźwiedzki**, **Kamil Turonek**, **Aivaras Kvederauskas** (mistrz Litwy) i **Robert Mateusiak** (b. zawodnik Poloneza Warszawa, obecnie

występujący również w II lidze Niemiec).

Zgodnie z przewidywaniami, SKB Litpol-Polam wygrał w Olsztynie wszystkie trzy pojedynki o mistrzostwo ekstraklasy: z Bizonem Płock 6:1, z Warmią Olsztyn i Piastem Słupsk po 5:2.

W pozostałych meczach rozegranych w drugiej rundzie padły następujące rezultaty: Warmia Olsztyn - Piast Słupsk 3:4, AZS Kraków - Kolejarz Częstochowa 6:1, Technik Głubczyce - Ruch Piotrków Trybunalski 7:0, Warmia Olsztyn - Bizon Płock 5:2, AZS Kraków - Ruch Piotrków Trybunalski 7:0, Technik Głubczyce - Kolejarz Częstochowa 6:1.

(rł)

TABELA:

1. Technik Głubczyce	3:0	20:1
2. SKB Litpol-Polam Suwałki	3:0	16:5
3/4. AZS Kraków	2:1	13:8
Piast Słupsk	2:1	13:8
5. Warmia Olsztyn	1:2	10:11
6. Kolejarz Częstochowa	1:2	7:14
7. Bizon Płock	0:3	3:18
8. Ruch Piotrków Trybunalski	0:3	2:19

WALNE ZEBRANIE W WIGRACH

W klubie sportowym „Wigry” odbyła się druga część walnego zebrania członków, podczas którego uzupełniony został skład zarządu. Na pierwszym posiedzeniu (w lipcu br.) wybrano cztery osoby: **Andrzeja Jurewicza**, **Mieczysława Grnyo**, **Michała Syrycę** i **Andrzeja Klimasińskiego** oraz komisję rewizyjną pod przewodnictwem **Zdzisława Kusia**. Delegaci postanowili wówczas, że skład zarządu zostanie uzupełniony po wyborze sponsora strategicznego.

Obecnie Wigrom patronuje palarnia kawy „Sido-Cafe”. Jednak zawarta wcześniej umowa wygasa z końcem br. Rolę tę jest gotów przejąć białoostocki menedżer piłkarski **Waldemar Dąbrowski**. Ostatnie zebranie delegatów przyjęło uchwałę zobowiązującą zarząd do prowadzenia przygo-

towań organizacyjno-prawnych umożliwiających powołanie w klubie spółki z o.o. - autonomicznej sekcji piłki nożnej. Ma ona obejmować jedynie zespół III ligi. Na takich zasadach funkcjonują teraz niemal wszystkie kluby piłkarskie I i II ligi.

Delegaci uzupełnili też skład zarządu klubu o brakujące cztery osoby, czyli o: **Andrzeja Kolonkiewicza** - dyrektora Banku Spółdzielczego, radnego Rady Miejskiej bieżącej kadencji, **Cezarego Cieślukowskiego** - delegata do Sejmiku Województwa Podlaskiego, **Marka Derlacz** - naczelnika wydziału w Komendzie Wojewódzkiej Policji i **Zygmunta Karbowski** - współwłaściciela hurtowni warzyw i owoców „Garden”. Funkcję prezesa pełni **Andrzej Jurewicz**.

(rł)

HYDE PARK

NIEZALEŻNY I SAMORZĄDNY MAGAZYN „TS”

SZEPTANKI

MODŁY ZA SUWAŁSKIE WŁADZE

W Suwałkach w trakcie różnych nabożeństw i międzyświątecznych przemarszów odbywały się modły za suwałskie władze. Jest to dobra intencja przed dokonaniem wyboru najważniejszych decydentów miejskich. Można więc przypuszczać, że nowo wybrane władze spełnią pobożne życzenia suwałskiego elektoratu.

NARODZIŁA SIĘ CENTROLEWICOWA KOALICJA

Minęły wybory i nastał czas tworzenia koalicji do rządzenia Suwałkami przez najbliższe cztery lata. Tak się składa, że każdy chce rządzić, natomiast nie ma chętnych do bycia w opozycji. Jak wiadomo, w ustroju demokratycznym jest możliwy podział, także wśród radnych, a niektóre koalicje, nie uświęcone odgórnymi wytycznymi partyjnymi, są zakazane. Inna sprawa, że każda grupa suwałskich radnych uważa, iż to ona ma wszelkie predyspozycje do rządzenia, natomiast inni, z nimi nie sprzymierzeni, to jedynie nędzni uzurpatorzy, którzy mogą zapewnić Suwałkom co najwyżej nędzę i wieloletni zastój. Może w tej sytuacji dokonać tajnego głosowania, które losowo wyznaczy rządzących i opozycję? W tym celu należy w urnie umieścić np. 21 losów z literką „R” (rządzący) i 15 z literką „O” (opozycja). Niech ślepy los dokona za nas opty-

malnego podziału rajców, a partyjne uprzedzenia czy odgórne zakazy i nakazy niech trafią do suwałskiej kompostowni.

KIEPSKIE PROGNOZY DLA TRWAŁOŚCI KOALICJI

Narodzona niedawno koalicja została przebadana przez miejscowych politycznych medyków i znachorów. Oficjalna diagnoza dla koalicyjnej centrolewicy jest bardzo niepomyślna - czeka ją rychła śmierć. Są jednak różnice zdań na temat terminu jej zejścia z suwałskiej sceny politycznej. Pierwsze rokowanie dawało jej tylko kilka dni życia (ale już się nie sprawdziło), potem sugerowano, że dotrwa tylko do nocy poślubnej (czyli pierwszej sesji). Na razie nie podano, kogo w jej trakcie dotknie trwała niemoc uniemożliwiająca skonsumowanie tego mariażu.

PROSTA REGUŁA

Red. Tomasz Kubaszewski („Kurier Poranny”) zaproponował prostą regułę, jaką należy stosować przy tworzeniu w Suwałkach rządzącej koalicji. Trzeba po prostu patrzeć, kto rządzi w Polsce. Jeżeli jest to centroprawica, to i w Suwałkach trzeba taką utworzyć. Wprawdzie tego nie napisał, ale łatwo się domyślić, że gdy w Warszawie rządziła lewica, to z radością przyjął fakt, że również i Suwałkami rządziła centrolewica. Dlaczego wówczas nie ujawnił tych reguł?

DLACZEGO JA OSTATNI I BEZ ATRAKCYJNYCH PROPOZYCJI?

Wielu nowo wybranych radnych, a

zwłaszcza skupionych w Forum Samorządowym Mieszkańców Suwałk, stało się obiektem zainteresowań różnych emisariuszy sił politycznych. W trakcie spotkań FSMS i indywidualnych rozmów z zazdrością słuchałem informacji innych radnych, że ich nachodzą, odwiedzają lub telefonują do nich funkcjonariusze innych klubów radnych i składają im atrakcyjne propozycje funkcyjne i pozafunkcyjne, które łatwo przeliczyć na żywą gotówkę. Niestety, przez pierwszy tydzień po wyborach nie zainteresował się nimi, ani osobą nawet przysłowiowy pies z kulawą nogą. Zaskoczyło mnie też, że radni o zdecydowanie lewicowych sympatiach stali się tak bliscy nawet pryncypialnym dekomunizatorom. W kolejnym tygodniu znów panowała wokół mnie zupełna cisza, a koleżanki i koledzy odbyli już tyle rozmów i spotkań, że wpadłem wprost w nerwice wobec zupełnego pomijania mojej osoby. Gdy już całkowicie zwątpiłem, że cokolwiek jeszcze znaczę, w trzecim tygodniu po wyborach odwiedziło mnie dwóch przedstawicieli i zaproponowało ich poparcie, bo ponoć tego wymagają wyższe racje. Teraz zastanawiam się, dlaczego zwrócono się do mnie jako tego ostatniego i w dodatku bez jakiegokolwiek przyciągającej propozycji, chociażby zapewnienia, że jako profesjonalny matematyk będę miał ich poparcie w trakcie głosowań składu komisji skrutacyjnej (do liczenia głosów). Jedni twierdzą, że to moja wina, bo nie mam w domu telefonu. Czyżby ten aparat dawał aż tak wielkie możliwości? Podpowiedz mi więc, Czytelniku, czy jego kupno mogłoby zmienić nastawienie do mnie i spowodować otrzymanie miłych propozycji.

OGŁOSZENIA

W zależności od tego, jaka koalicja będzie rządzić Suwałkami, chętnie kupię (na okres kadencji) łatwo wymienny komplet poglądów centrolewicowych i centroprawicowych. Ofertę wraz z proponowaną ceną proszę kierować bezpośrednio do mnie (codziennie siedzę okrakiem na przyratuszowym płocie).

**WASZ PROSTOLINIJNY
PRZEDSTAWICIEL**

CZY KIEDYKOLWIEK ZNIKNIEMY?

Fot. Z. Gałaszewski